

ДЕТСКА ГРАДИНА "СИНЧЕЦ" – ТРОЯН
ОБЩИНА ТРОЯН, ГР.ТРОЯН, ОБЛ.ЛОВЕЧ
УЛ. „ТОДОР ПЕТКОВ”1, ТЕЛ: 0879 125 800; e-mail: sindg@abv.bg
www.sinchec-troyan.eu

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО ОТПАДАНЕ НА ДЕЦА ОТ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

УТВЪРЖДАВАМ: .....

/ Виолета Маркова/

септември 2022 г.

ПРИЕТА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТ
С ПРОТОКОЛ № 1 ОТ 20.09.2022 г.

УТВЪРДЕНА
СЪС ЗАПОВЕД №20Б/26.09.2022г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие. В предучилищното образование акцентът е поставен върху **обхват на децата**, включително 4-годишните и **недопускане отсъствия и отпадане** на деца от задължителното предучилищно образование за 5 и 6-годишните.

Водещи стратегически документи при изготвяне на институционалната програма на ДГ „Синчец“ гр. Троян за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ✓ ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ✓ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ✓ ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА
- ✓ СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВЯНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА
- ✓ СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И УЧЕНОТО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2021 – 2030)
- ✓ КОНВЕНЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
- ✓ ПОСТАНОВЛЕНИЕ №100/8.06.2018г. ЗА СЪЗДАВАНЕ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ.

Програмата акцентира върху:

1. Мерки свързани с превенцията на риска от отпадане от детска градина на подлежащите на задължително обучение деца.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни и засилена

информационна дейност за популяризиране ползите от образованието.

II. ЦЕЛ

1. Осигуряване обхвата в задължителното предучилищно образование и делът на 3- и 4-годишните деца в системата, като предпоставки за равноправно социално включване, пълноценна личностна реализация и неотпадане от училище.
2. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на деца от идентифицираните рискови групи.
3. Подобрени резултати при диагностицирането на децата и осигурена образователна и личностна подкрепа на всяко дете.

Постигането на оперативните цели на програмата се постига чрез:

- ❖ **Превенция** – предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст.
- ❖ **Интервенция** – създаване на условия за ограничаване на преждевременно напускане при отчитане на конкретните заплахи при отделните лица, следвайки принципа на решаване на проблемите на най-ниско равнище.
- ❖ **Компенсирание** – подпомагане преждевременно напусналите детската градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на предучилищното образование.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА ДЕЦА

1. Всяко дете има право на образование.
2. Всяко дете може да се възползва от предимствата, които образованието дава.
3. В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, вероизповедание, обществено положение, уреждане или друг социален статус.

4. Децата трябва да бъдат стимулирани да участват активно в образователния процес.

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното им развитие в обществото и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната.

Преждевременното напускане на деца, подлежащи на задължително обучение, води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ НА ДЕЦА, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Причините за отпадане на децата от образователната система са многообразни и това определя необходимостта да се подхожда комплексно и в същото време да се действа индивидуално за всеки конкретен случай.

Причините за преждевременно напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Икономически
2. Социални
3. Етнокултурни
4. Образователни
5. Институционални
6. Причини свързани със здравния статус

7. Психологически

- **Социално-икономически причини** – ниски доходи, лошо качество на живот на определени социални слоеве.
- **Образователни причини** – слаб интерес към образователния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава детска градина, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения с деца и др.
- **Етнокултурни причини** – по-ниска ценност на образованието.
- **Психологически причини** – неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от другите деца и др.
- **Институционални причини** – недостатъчна координация между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане на децата и др.
- **Причини свързани със здравословния статус** – в контекста на политиките за приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на деца със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждеременно напускане на детската градина са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училища за приобщаването на такива деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансови ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование.

В ДГ "Синчец" застрашени от отпадане деца биха били тези, които имат неизвинени отсъствия или проявяват агресия към децата в групата. Въпреки това отпаднали или застрашени от отпадане деца няма. Това се дължи на последователните политики в Община Троян и в образователната институция, подчинени на принципите на:

- ✓ Всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и

партньорството между образователните институции, институциите на властта и гражданското общество.

- ✓ Публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез интернет страницата на детската градина, споделяне на добри практики и документиране на проблемните и рискови ситуации, когато има такива.
- ✓ Обратна връзка с институции, учители, родители и деца.
- ✓ Идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи на учителите.

ПОЛИТИКИ И МЕРКИ В ДГ „СИНЧЕЦ” – ТРОЯН

ДЕЙНОСТ	ФОРМИ / ВРЕМЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ	УЧАСТНИЦИ / ОТГОВОРНИК	ЗАБЕЛЕЖКА
Анализ на състоянието по обхвата на децата и неизвинените отсъствия при 4-, 5- и 6-годишните деца.	Начало на учебната година; Ежемесечни сведения	Директор	При необходимост: -Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата. -Изготвяне на база данни от учителите, в чиито групи има рискови деца. - При натрупани неизвинени отсъствия от дете – разговор с родителите за изясняване на причините за отсъствията.
Идентифициране на деца от рискови семейства.	Начало на учебната година; Проучване на документи; Разговори с родители; Провеждане на диагностики	Учители в групите	При необходимост: -Поддържане на регистър; - Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на детската градина; - Осигуряване на индивидуален подход

			за всяко застрашено от отпадане дете поради слаби резултати и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти. - Консултиране на застрашените от отпадане деца с психолог
Изпълнение на дейности от Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст .	Начало на учебната година	Директор	
Организационни дейности за включване на представители на детската градина в екипите за обхват	Начало на учебната година; Заповед на РУО и директора на ДГ	Директор	Необходимо е да се спазват сроковете за обмен на информация.
Разработване и участие в проекти и национални програми.	Съгласно сроковете в поканите за участие.	Директор	
Дейности по повишаване качеството на предучилищното образование за успешен старт на децата в училище.	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие; диагностични процедури; дейности за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти	Учители на групите, директор	По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи и пособия, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост; - Прилагане на съвременни подходи за предучилищно образование – проучване на литература и добър педагогически опит, консултации, обмен на добра практика и др.; - Проследяване постиженията на детето в началото и в края на учебната година със съответните

			процедури по избор на инструментариум, провеждане, вписване, докладване, запознаване на родителите, корекционна дейност въз основа на резултатите; -Поощряване с награди.
Организация на образователна среда и осигуряване на необходимите ресурси	Целогодишно	Учители на групите, директор	- Привеждане на интериора в детската градина за нуждите на предучилищното образование; - Осигуряване на познавателни книжки и учебни помагала; - Осигуряване на дидактични материали и съвременни средства за обучение.
Създаване на представи и готовност за новата социална роля ученик.	Педагогически ситуации за формиране на отношение към ученето	Учители на групите	
Приемственост „Детска градина – училище“	Съвместни дейности с училищата от района	Директор, Учители на групите	Примерни теми за съвместните дейности: „Здравей училище!“; „Един ден на ученика“; „Какво е нужно на ученика“; „На гости в училище“
Развитие на общността на детската градина	Родителски срещи; Работилници; Тренинги; Открити практики и празници	Директор, Учители на групите	-Запознаване на родителите с Правилника за дейността на ДГ „Синчец” още при постъпването на децата в ДГ; - Разглеждане на родителски срещи на теми свързани: *с превенция на насилието; *с неправомерните действия, характерни за децата в предучилищна възраст;

			*теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/ *превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. - Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководство. - Повишаване интереса и приобщаване на децата и родителите към живота в детската градина чрез участие в кампании и събития, отбелязване на важни дати и др. - Прилагане на разнообразни форми в работата с родителите и включването им в дейности с децата.
Разнообразяване престоя на децата и обогатяване на емоционалните им преживявания чрез организиране на празници и развлечения.	Празници; куклен театър; срещи с известни личности	Директор, Учители на групите	
Провеждане на допълнителни дейности, които не са дейност на детската градина.	Школи; състави; клубове	Директор	
Осигуряване на ресурсно подпомагане от лицензирани доставчици на социални услуги, при спазване на указаните процедури в Наредбата за приобщаващото образование.	При необходимост	Директор, Учители в групи, в които има дете, нуждаещо се от подкрепа	-Идентифициране и подкрепа на деца с хронични заболявания и със специални потребности за ограничаване на пречките пред тяхното учене и осигуряване на условия за личностно развитие. - Подобряване възможностите на обучение на деца със

			СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в зависимост от оценката на индивидуалните потребности на детето. - Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца, с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
Утвърждаване на позитивна дисциплина	Целогодишно	Учители в групите	Използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
Сътрудничество с различни организации	При необходимост	Директор; Членове на Екипите за обхват	Дирекция „Социално подпомагане”- Отдел „Закрила на детето”, ДАЗД, МВР

За изпълнение на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и детската градина. Всички участници в образователния процес /семейство, детска градина, училище, институции, НПО/ трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.